

Kendelse af 18. august 1995. 95-23.179.

Nægtet aktindsigt til kunde i bank i Finanstilsynets sag om kundens mellemværende med banken.

Bank- og sparekasselovens § 50 b, stk. 1 og stk. 5. Forvaltningslovens § 9. Lov om offentlighed i forvaltningen § 14.

(Gert Kristensen, Kirsten Levinsen og Ebbe Christensen)

K har den 3. marts 1995 klaget over, at Finanstilsynet i skrivelse af 22. december 1994 (j. nr. ... afslog at give ham aktindsigt i Finanstilsynets materiale vedrørende klagerens og hans selskabs mellemværende med A-bank.

Sagens omstændigheder:

I en skrivelse, der er dateret 24. august 1994 men først modtaget i Finanstilsynet 16. december 1994, bad klageren Finanstilsynet om "kopier af breve fra Finanstilsynet til A-bank omkring mine personlige arrangementer samt B's." Klageren anførte, at han interesse specielt går på et brev, hvori Finanstilsynet skulle have bedt om klagerens personlige kaution for 65 mio. kr.

Finanstilsynet afslog klagerens anmodning i den påklagede skrivelse af 22. december 1994. Som begrundelse anføres i skrivelsen:

"Finanstilsynets ansatte er i medfør af bank- og sparekasselovens § 50 b, stk. 1, undergivet en særlig tavshedspligt med hensyn til, hvad de gennem deres arbejde bliver vidende om, jf. offentlighedslovens § 14.

Denne tavshedspligt medfører, at kun parter har ret til aktindsigt i materiale, tilsynet erhverver som led i tilsynsfunktionen.

Vedrørende Deres mulighed for aktindsigt som part i medfør af forvaltningsloven skal man meddele, at § 50b, stk. 5 i bank- og sparekasseloven begrænser partsbegrebet som defineret i forvaltningslovens § 9, til de institutioner, som Finanstilsynet har under tilsyn (i denne sag A-bank).

Tilsynet er som følge heraf ikke berettiget til at give Dem den ønskede aktindsigt."

Klageren, der gør gældende, at han ikke har modtaget denne skrivelse, rykkede den 9. februar 1995 Finanstilsynet for svar. Den 16. s.m. sendte Finanstilsynet klageren en kopi af skrivelsen af 22. december 1994.

Over for Erhvervsankenævnet har klageren i klageskrivelsen af 3. marts 1995 og supplerende indlæg af 31. marts og 20. maj 1995 gjort gældende, at han "som den ramte part" har ret til aktindsigt. Kravet om aktindsigt omfatter "hver eneste stk. papir der vedrører min og B A/S sag, og dette selskabs samtlige datterselskaber." Klageren mener, at Finanstilsynets holdning er "helt ude af

trit med vor tids demokratiske holdninger og krav om åbenhed." Om det forretningsforhold, der giver anledning til kravet om aktindsigt, oplyser klageren:

"Min virksomhed blev slagtet i sit 30. jubilæumsår. Havde en beskattet egenkapital på 790 mill. iflg. opgørelse fra revisionsfirmaet C - som også havde udarbejdet en plan til angivelse af den nødvendige nye kapital på 88 mil. til virksomhedens videreførelse. Vore banker havde i princippet sagt ja til denne løsning - indtil jeg oplyste, at jeg over for A-bank havde afgivet en for mig usædvanlig kaution på 65 mill. Jeg havde ikke før kautioneret overhovedet.

Denne kaution var kommet i stand via Finanstilsynet - oplyste A-bank rep. ved direktørerne D og E, Finanstilsynet havde til dem oplyst, at hvis jeg afgav denne kaution ville alt være i orden med de andre banker. Det modsatte viste sig at være tilfældet. Vor plan faldt herefter fra hinanden, idet de andre banker følte sig svigtet. Jeg tilføjede et usædvanligt forbehold foran min underskrift, (under protest) - har A-bank senere meddelt mig i et brev, at dette kunne de ikke lide.

Det er på denne baggrund det er vigtigt for mig at få den kopi af det brev fra Finanstilsynet med instrukser til A-bank.

Findes det brev ikke - åbner der sig helt andre perspektiver for mig, og dermed muligheden for fri proces for, at få dele af formuen genskabt."

Finanstilsynet har i en redegørelse for sagen af 3. maj 1995 fastholdt den trufne afgørelse og udtalt, at klageren ikke er part og derfor ikke har adgang til aktindsigt i tilsynets korrespondance med pengeinstituttet. Som begrundelse herfor henviser tilsynet til de samme bestemmelser, som er omtalt i den foran citerede skrivelse af 22. december 1994.

Erhvervsankenævnet har den 7. april 1995 meddelt klageren, at klagen foreløbig er antaget til behandling, men at det ankenævn, der til sin tid skal behandle sagen, vil afgøre, om klagen skal afvises som for sent indgivet.

Ankenævnet udtaler:

Om klagefristen:

Efter bank- og sparekasseloven (nu lovbekendtgørelse nr. 182 af 20. marts 1995) § 52 b skal en klage til Erhvervsankenævnet være indgivet inden 4 uger for at være rettidig. Ankenævnet kan efter det fremkomne lægge til grund, at klageren først har modtaget Finanstilsynets afgørelse af 22. december 1994 med skrivelsen af 16. februar 1995. Klagen kan derfor anses for rettidigt indgivet og tages under behandling i nævnet.

Om klagens indhold:

Bestemmelser om aktindsigt findes dels i lov om offentlighed i forvaltningen, dels i forvaltningslovens kapitel 4.

Efter lov om offentlighed i forvaltningen § 4, stk. 1, har "enhver" som udgangspunkt aktindsigt i en forvaltningsmyndigheds dokumenter. Denne aktindsigt er dog ifølge samme lovs § 14 begrænset af særlige bestemmelser om tavshedspligt i den øvrige lovgivning. En sådan tavshedspligt gælder for Finanstilsynet, hvis ansatte efter bank- og sparekasselovens § 50 b, stk. 1, er "forpligtede til at hemmeligholde, hvad de gennem deres virksomhed bliver vidende om." Klageren har derfor ikke krav på aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen.

Efter forvaltningslovens kapitel 4 gælder der særlige regler om aktindsigt for den, der er part i en sag. Adgangen til aktindsigt efter forvaltningsloven er ikke begrænset af lovgivningens særlige tavshedsbestemmelser, men kun af bestemmelserne i forvaltningsloven, navnlig dens §§ 12 - 15. Loven indeholder ikke nogen definition af, hvem der er part i lovens forstand, men dette bestemmes normalt af forvaltningsrettens almindelige regler. I bank- og sparekasseloven er der imidlertid sket en særlig begrænsning af partsbegrebet i relation til Finanstilsynet. Efter denne lovs § 50 b, stk. 5, er det kun vedkommende pengeinstitut, der er part i Finanstilsynets tilsynssager. Det er en konsekvens af disse regler, at klageren ikke er part med hensyn til Finanstilsynets brevveksling med A-bank, heller ikke selv om brevvekslingen måtte vedrøre klagerens eller hans selskabers mellemværender med banken. Klageren har derfor ikke krav på aktindsigt efter forvaltningsloven.

Efter det således anførte kan ankenævnet tiltræde, at Finanstilsynet har afslået at give klageren aktindsigt. Ankenævnet stadfæster derfor den påklagede afgørelse.